

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 " —
 Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A kath. népszövetség és a politika.

Mikor a szociáldemokrata elvtárs ki akarja fejezni a gyűlöletet, amelylyel szíve el van telve a vallás, főképp a róm. kath. egyház iránt és annak minden intézménye és képviselői iránt, akkor egy szót mond: „csuhás.” — Ez a szó: „csuhás” egy dióhéj, amelybe beleszorult minden gyűlöletes düh, a mely az igazi elvtársi szívből honol. Ezzel a szóval egyszer és mindenkorra végez egy személylyel, aki a kath. egyház papja; ezzel jellemzi, ez által tisztában van vele és ezzel informálja a rokongondolkodású elvtársaknak.

A szociáldemokratáknak ez az eljárása jut eszembe, mikor uton-utófélen olvasom a függetlenségi és a függetlenségét játszó, a fővárosi és nem fővárosi, a zsidó és nem zsidó, a komoly és nem komoly sajtó-termékekben, hogy a kath. népszövetségnek politikai céljai vannak. Mivel pedig a politikai pártok részéről a kath. népszövetség élén többnyire a néppárt vezető férfiai

állanak, tehát kész az ítélet: a kath. népszövetség célja titokban nem más, mint a néppártnak ügyeit nyíltan vagy titokban, közvetve vagy közvetlenül előmozdítani. — Már pedig alig van, vagy alig lesz politikai párt, amelyre több szennyet, piszkot és rágalmat dobtak, mint a néppárt. Tehát a sajtó által félrevezetett, sőt mondhatom, az orránál fogva vezetett nagy közönség előtt a kath. népszövetség diszkreditálására, lehetetlenné tételére elég lóhátról kijelenteni, hogy a kath. népszövetség voltaképpen az országos néppártnak — közönséges cselédje. A kath. népszövetség nem egyéb, mint a néppártnak segédeszköze az érvényesülésre; mert a néppárt tudja, hogy bizony sok helyen nagyon ellenszenves, tehát keres magának kedves cégtársat, aki majd beajánlja és alkalomadtán mégis csak érvényesül. — Ezzel az uton-utófélen hangoztatott üres ráfogással akarják a kath. népszövetséget továbbterjedésében meggátolni.

Érdemes-e foglalkozni ezzel a véleménynyel, illetve ezen üres, de mindenesetre hangzatos ráfogással?

Mielőtt erre megfelelőnk, keressük ennek a forrását, okát!

Ez a közvélemény irányításába dobott ráfogás igen alkalmas takaró a beszédben és szóban, de nem tényekben, „jó” katolikusok számára. Mivel sem könnyebb kibuvót keresni, hogy visszahuzódjunk valami kath. mozgalomtól, mint az által, hogy politikai érzélatot olvasunk bele, vagy arra hivatkozunk, hogy ez a mozgalom is olyan lesz, mint a sziklás talajba hullott evangéliumi mag, kikel, egyideig nő, de aztán táplálék híján elszárad. Egyszóval a politikai érzélat hangoztatása igen jó ürügy, amelylyel valamelyes szép színezetet lehet adni az üggyől való távolmaradásnak. — Egész műlelkességgel hangoztatják, hogy jó katolikusok, de ők nem engedik, nem engedhetik, hogy a vallást valaki politikai célra felhasználja; sokkal magasztosabb, sokkal fenségebb és szentebb a vallás, hogysem ezt politikai eszközzé lealacsonyítani engedhetnék.

Ez az egyik oka a forgalomba került és a forgalomban mindjobban elharapódzó véleménynek. —

Naplemente.

Kiváncsin lestük a naplementét
 Egy esőndes nyári alkonyon;
 Ott ültünk a Tisza partján,
 A naplementre várakozván
 Juliusban — gondolom.

Beszéltünk: színről, reflex-fényről,
 A megaranyozott folyó vizéről,
 A tűzben égő esti tájról,
 Parti fák bibor lombjáról,
 Alkotóról, természetéről,
 Hangulatról, tiszta szépről,
 S a legeredetibb művésztől:
 A napsugárról.

Repült az idő . . . A csillagtábor
 Kiváncsi holddal megjelent . . .
 Ott ültünk mi a Tisza partján
 A naplementre várakozván,
 S észre sem vettük, már lement.

Antal Miklós.

Árky Anna.

— Történeti színmű 5 felv. Irta: **Lengyel József.**
 Először adatott a szatmári színházban 1903. márcz. 18. —

A szerző meg lehet elégedve „Árky Anna” színművével elért eredménnyel. Nem mondom, hogy az eredetény fenomenális, egetverő, de nem is megvetendő. Különösen a külső fény és meleg érdeklődés az, mely a szerző és műve értékét megbeesüli. Ha egy új szindarabot megbírálnak, két részre osztjuk: jó részre és gyenge részre; mérlegeljük mind a két részt és aszerint ítélünk. „Árky Anna” nem az a darab, mely hódító világ körüli utra készült; azt hiszem, a szerzőnek sem ez volt a célja, mikor művét megírta. A szerzőnek az volt az intenciója, hogy színműve keretében hazánk történetéből egy XV. századbeli szomorú képet mutasson be és ezt a célját elérte.

A szóban forgó szindarabnak tagadhatatlanul vannak hibái, de el kell ismernünk annak előnyös jó oldalait is. A darab hibái: Nines történeti szövése, megható, igazi érdeklődést keltő jelenetekben szegény. Igen

sok embert foglalkoztat egyenkint és összesen, azonban minden komoly cél és érték nélkül. Az egész darab két szereplőre: Árky Annára és Murád bégre van bázisozva, kiknek a többi 51 szereplőhöz igen kevés mondanivalójuk van. Ha véletlenül az 51 szereplőt kivonnák a darabból, dialóggá alakulna át minden nehézség nélkül. Árky várkapitány történelmi főtenyező, nemkülönben a szultán és épp ezek szerepelnek a darabban legkevésbé. Ezeketől várnánk erős, gyönyörködtető jeleneteket és ahelyett egy pár szó elmondása után már a II-ik felvonás után a történet szintetéről letűnnek. A többi szereplők (törökök, magyarok) a színpadra való be- és kijáráskálása céltalan, hatást rontó. A darab befejezése jó, következetes, de nem eléggé világos.

De vannak a műnek jó oldalai is. A szép nyelvezet, a gyönyörű magyar irály, a törölmetszett magyaros kifejezések, melyek Lengyel József szép nyelvészeti érzékéről tesznek tanúságot, mind a színmű értékessége mellett érvelnek. A kiállítás is szép volt s

Mindennemű üveg-, porcellán-, lámpa- és tüköráru legjutányosabban beszerezhető az ujonnan berendezett

Greguss és Chrapáry cég

üzletében Szatmár-Németi, Deák-tér 2. szám, (a városház mellett.)

Ugy gondolom, erre a nézetre nem érdemes reflektálni. — Kain jegyét homlokán hordja.

Mások ürügyet akarnak arra találni, hogy a néppártot újabb vádakkal illessék. Hiszen elég hangzatos vád valakit azzal megisztelni, hogy a politikai érvényesülésre a vallást csak eszköznek tekinti. — Ez az előbbi okkal rokon, édes testvér, egy konyhából való! — Fáznak attól, hogy nyíltan megvallják a világ előtt katolikus voltukat, de a látszatot mégis meg kell őrizni.

Kérdezzük tehát, csakugyan van-e, vagy lehet-e a kath. népszövetségnek politikai célzata? Az előbb a forgalomba hozott vádnak forrását kerestük, hát a váddal magával hogy állunk?

Milyen értelemben is mondják, hogy van politikai célzata? Abban az értelemben, hogy a kath. népszövetséggel, mint eszközzel a néppárt döngeti a függetlenségi párt várfalait; a kath. népszövetség a függetlenségi párt hatalmának, befolyásának megtörésére alakult katolikus czimmet! — Egyszóval a függetlenségi párt fél, érzékenykedik és azért már előre kiabál! — Veszélyeztetve látják a 48-as eszméket, az ország függetlenségét stb. — Nem veszik észre, hogy ezzel micsoda kemény kritikát mondanak önmaguk felett! Hát valóban annyira antikatholikusok a függetlenségi párt eszméi, hogy a kath. népszövetségben ellenségét látják?! Valóban ott állunk, hogy a függetlenségi eszméket a közönbös vagy ellenséges katolikusok, azután a más felekezeti kisajátították maguknak ugyannyira, hogy jó katolikus ember nem mondhatja magáról, hogy én szívvel-lélekkel hive

mindezek után azt hiszem, a Lengyel darabját még viszontlátjuk talán nem is egyszer. De erősen hisszük azt is, hogy a szerző itt nem áll meg, hanem a jövő szezomban már egy tökéletes, szinpadra termett darabbal gyönyörködteti a személye iránt tisztelettel ragaszkodó szatmári színházi publikumot.

Ami az előadást illeti, csak az elismerés hangján szólhatunk a két főszereplőről: Verő Jankáról (Anna) és Vidorról (Murád bég). Mind a kettő igyekezett feladatának eleget tenni, hogy valami fényes sikereket nem értek, az a darab természetében rejlik. A többi szereplők közül kisebb szerepekben egyik-másik megállta a helyét, de bizony a legtöbb a szerepnemtudásról fényes bizonyosságot tett. Az előadást szép számu intelligens publikum nézte végig, különösen a klérus volt képviselve szép számmal. — A szerzőt barátai s tisztelői szép, nemzeti színű szalaggal díszített ezüst babér-koszorúval ajándékozták meg, s többször lámpák elé hívták. Tapsban is volt része bőven.

(M-n.)

vagyok a 48-as függetlenségi eszméknek, de azért ugyancsak szívvel-lélekkel hive vagyok a katolikus egyháznak és azért tagja leszek a kath. népszövetségnek! — Hát ugy volnának megalkotva a 48-as törvények, hogy azok betűje vagy szelleme a katolikus egyház tanáival ellenkezik, úgy, hogy jó katolikus ember csak 67-es alapon állhat — ha politikus? Miért kell jó katolikus embernek épen 67-es alapon állania?

Kár emlegetni, hogy a néppárt kisajátítja a katolikus vallást és az ezen az alapon történő szervezkedéseket, mert ez a körülmény igen furcsa világot vethet, nem a függetlenségi eszmékre, hanem azoknak mostani képviselőire, kivált a vallásos érzelműre! — Tehát a függetlenségi vagy bármely párt urak félelme, hogy a kath. népszövetség faltörő kos (nég pedig 67-es alapon) a függetlenségi várfalak ledöntésére — teljesen indokolatlan és alaptalan.

Mégis előállhat-e olyan kor is, amikor a kath. népszövetségnek lenne a politikában is szerepe? Mielőtt erre megfelelnék, kérdelem, hogy szabad-e képviselőválasztásnál kérdezni, hogy a jelölt ur, a ki az én és más személyét képviseli és én és más helyett a törvényhozásba bele szól, mint aktiv tényező, — tiszteletben tartja-e vallását? Elvárhatom-e tőle, hogy ne legyen vallásomnak nyílt, vagy titkos ellensége? Nem követek-e én el megbecsülhetetlen hanyagságot, ha a vallási szempontot teljesen mellőzöm akkor, mikor a magam és más nevében törvényhozót küldök az országgyűlésre! — Ha tehát nekem szabad, sőt kell istekintettel lennem a képviselőjelölt vallási meggyőződésére, akkor egyuttal megfeleltem a feltett kérdésre. Felmerülhet pl. a kath. autonomia kérdése, és egyéb tisztán a katolikusokat érdeklő dolog, a melyek elintézése miatt a kormány a nemzethez appellál, feloszlatja a házat, hogy az ujonnan megválasztott képviselőtestület határozzon a fontos és korszakalkotó kérdések felett, kérdelem akkor nem kötelessége-e a társadalmi alapon szervezkedett katolikus népszövetségnek minden követ mozgatnia, hogy (akár 48-as párti, akár 67-es párti) olyan képviselők jussanak a törvényhozó testületbe, akik az ügyet a katolikusokra nézve szerencsésen elintézzék. Hiszen mindenki beláthatja, hogy az ilyen esetben a legelemibb jogok védelméről, az életfontartásról van szó.

Végeredményben tehát, ha az időviszonyok oda fejlődnek, hogy a törvényhozó testületben a katolikusokat érdeklő, életbevágó kérdésről

van szó, a kath. népszövetségnek meg kell mozdulnia a maga ügye érdekében. — Senki sem mondja, hogy a vasutasok politikai szövetséget alkotnak, mégis fenjártak küldöttségben stb., mikor a fizetésük ügyéről volt szó, mert életbe vágó kérdés volt rájuk nézve. Tehát a kath. Népszövetség nem 67-es, sem 48-as (vagy ha úgy tetszik, igenis mind a kettő egyszerre) alapon nem áll, nem pártpolitikai irányzat uszályhordozója, hanem marad és lesz, aminek megalakult, társadalmi szervezkedés, a katolikusok ösztetömörítése társadalmi uton, pártpolitikai szinezet nélkül, amely pártpolitikai szinezet nélkül emeli fel tiltakozó szavát, ha a katolikus egyház jogait akarják bántalmazni akár a parlamentben, akár a megyeházán, akár a városházán, akár a sajtóban, akár máshol.

Szolgáljanak az elmondottak dr. Kelemen Samu orsz. képviselőnek is válaszul, vagy ha úgy tetszik, felvilágosításul arra a beszédre, melyet márczius 15-én a „politikai választó polgárság előtt elmondott. Téves információit bizonyára ő is az érintett lapokból merítette, mert ha ismerte volna a kath. népszövetség valódi célját, nem volt volna szabad pálezát törnie felette egy olyan város képviselőjének, hol a katolikusok is meglehetősen tekintélyes számmal foglalnak helyet a város polgárai között.

Kaszinói közgyűlés.

A kath. Kaszinó f. hó 22-én vasárnap d. u. 4 órakor tartotta tisztújító közgyűlését. Hehelein Károly praelátus kanonok elnök meleg üdvözlő szavai után dr. Bakkay Kálmán egyesületi titkár olvasott fel részletes jelentést a kaszinó mult évi életéről. Mint örvendetes dolgot a többek között kiemelte, hogy a kaszinói épület jelenleg már jogilag is a kath. kaszinó tulajdona. Ugyanis a kaszinó fővédnöke, a Püspök Ur Ó Méltósága f. é. január 8-án kelt leiratában értesítette a kaszinó elnökségét, hogy az alapítványi pénztárnál levő 19.552 K. 50 fil. tartozás után a kamatot f. é. jan. 1-ől leszállítja 4%-ra, egyuttal pedig, hogy az említett tartozás lefizetése után a kaszinó-épület és telek kizárólagos és jogérvényes tulajdonosa a kath. kaszinó.

A pénztárnoki s számvizsgáló bizottsági jelentés szerint a mult évi bevétel 3863 K. 98 fil., kiadás 3179 K. 37 fil.; a tiszta vagyon teher kivonásával 26.643 K. 74 fill.

A jelentések tudomásul vétele után Dunay Sándor vil. alelnök terjesztette be a mult évi tisztikar lemondását. Hehelein Károly praelátus kanonok elnök a közgyűlés zájós helyeslésének kíséretében mondott a jelölt tisztikarnak a kaszinó nevében köszönetet lelkes, ügybuzgó fáradozásáért. Az új tisztikar a következőképen alakított meg. El-

CSAPÓ LAJOS

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

**ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ**

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimadák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítmányaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben. Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS, szabó-mester.**

nők: Hehelein Károly praelátus, kanonok. Egyházi alelnök: Zahoránszky István. Világi alelnök: Göbl Alajos dr. Pénztáros: Kertészffy Gábor. Titkár: Schweigler Ferencz. Ügyész: Sereghy Béla dr. Könyvtáros: Pap János. Háznagy: Veszelyovszky Béla. Számvizsgáló bizottság: elnök Léber Antal. Tagok: Bodnár Alajos, Juhász József, Kanovics László, Kovács Gergely. Választmány: Bagossy Bertalan, Dunai Sándor, Ekker János, Fásztusz Elek, Fechtel János dr., Fölkel Béla, Fürst Viktor, Gönczy Antal, Halter Ferencz, Haraszthy Béla dr., Hubán Gyula, Irinyi Tamás dr., Jaklovics György, Jankovics János, Jékei Károly, Komka Alajos, Kovács Gyula dr., Körösmezei Antal, Lovász Győző, Molnár Mihály, Mondik Endre, Nysztor János, Ocsvár Rezső, Orosz Alajos, Polyánszky Miklós, Ratkovszky Pál, Szarukán Zoltán, Székely József, Tóthfalussy Dániel és Wolkenberg Alajos dr., Zahoránszky István egyházi alelnök állását igen talpraesett s általános tetszéssel fogadott beszéd kíséretében foglalta el, mely köv. szól:

Méltóságos és főtisztelendő Elnök ur!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Hálás köszönettel veszem a m. t. közgyűlésnek csekélységem irányában nyilvánított bizalmát s a reám ruházott egyházi alelnöki tisztet elfogadom. Midőn azonban ezt teszem, nem csekély aggodalom szállja meg lelkemet, hogy képes-e megfelelni azon várakozásnak, melylyel igen tisztelt tagtársaim kaszinónk jövő munkálkodása, jövő fejlődése és megerősítése elé néznek. Az elmúlt egyéves tapasztalatai ugyanis nagyon megerősítettek engem azon régi meggyőződésemben, hogy ezenn kaszinónak vezetése, irányítása még oly lelkes segítőtársakkal is, aminőket a tisztviselőkből és választmányban mellém rendelt a közbizalom, igen nehéz. Hol nyíltan, hol kerülő uton igen sokszor hangzott fel a panasz, hogy ez a 34 esztendősi tiszteletre méltó egyesület nem felel meg többé céljának. Némelyek nagyon modernnek tartják s kizárólag szórakozási helynek tekintik. Azt hiszik, hogy a tagok ide csak mulatozni, borozni, kártyázni, éjszakázni járnak. Sőt nyilvánosan is meggyanusították e kaszinót, hogy romlásba kergeti tagjait. Ezek mélyen tisztelt közgyűlés azok, akik a kaszinót csak kívülről ismerik, akiknek az itteni életről halvány sejtelmök sines, akik sokszorosan nagyító üveggel nézik a távolból szórakozásainkat s akik rosszindulatu pletyka után indulva, elefánttá fújják fel a szunyogot. Mások a kaszinó berendezését ósdinak, lapjait kevésnek és nagyon egyirányúnak, szórakozásait nem elég izgatónak tartják. Így azok beszélnek, akik más, sokkal nagyobb anyagi erővel rendelkező egyesületek és kaszinók méretei szerint szabják ítéletüket. Ezek mondhatják meg legjobban, mily egyszerű, olesó, minden tulságos költsékezéstől ment itt az élet s milyen családiás a tagoknak egymással való érintkezése.

E két ellentétes vád jogosságának és lehetőségének kikerülése, az arany középut megtalálása képezte a múlt év tisztikarának és választmányának egyik legfontosabb és legnehezebb feladatát. És én nyugodt lelki-

ismerettel és leplezetlen nyíltsággal merem mondani, hogy kaszinónk tagjainak számaránya és a rendelkezésére álló igen szűkös anyagi erő szerint meg is felelt céljának. Szellemi munkássága mindenkor a katolicizmus és a magyarság ügyét szolgálta. A ki kételkedik ebben, nézzen utána felolvasásaink tárgyának, tekintse meg lapjainkat, fussa át könyvtárunk jegyzékét. Hogy nem tettünk meg annyit, a mennyit tenni óhajtottunk akár katolikus, akár hazafias szempontból, akár a szellemi, akár az anyagi téren, az a mi sokszorosan széttagolt társadalmi viszonyainkban, társadalmunk nagyon is tartózkodó, minden vallási és társadalmi mozgalmat óvatosan kerülő magaviseletében találja magyarázatát.

Hogy néha hangosabb szó, nótá és zene is felverte e szobáknak a csendjét, az igaz. De ezért ne ítéljen el minket senki! Katolikus mozgalmaink egyik Kapisztránja ezt mondja: „Én az olyan társadalmi katolikus egyesületet sem becsülöm le, a melyik szórakozató összejövetelein túl még nem mehetett. Aki nekem ebben ellent mondana, figyelmeztetném azon liberális intézményekre, melyek kizárólagosan szórakoztatásra gyűjtik egybe tagjaikat és nekünk félelmetes károkat okoztak és okoznak.

A közönbös, a vallástalan, a felforgató eszmék a liberális pártkörök, kaszinók, asztaltársaságok pipafüstös falai között értek meg. Faluhelyen még a templomnak is legtekintélyesebb ellenvára a koresma, a szórakozások tanyája. A fővárosban a kabarék és mulatók szintén csak szórakoztatnak és szórakoztatva egy-egy több kárt csinál, mint a mennyit tíz budapesti templom építeni képes. Amint tehát nem szabad lekicsinyelni az ellenfél szórakozó helyeit, kaszinóit, épen akkora hiba volna letagadni a mi szórakozató köreink roppant fontosságát.“

Tehát még az esetben sem volna a kaszinó elítélendő, ha kizárólag szórakozás céljából gyűjtené tagjait falai közzé. Mi azonban nemcsak szórakoztunk, hanem minden nemesebb vallásos és hazafias munkából kivettük részünket a multban és ki fogjuk venni a jövőben is.

Arra törekedtünk a multban s az lesz célunk a jövőben is, hogy tagjainkban felköltsük, ébrentartsuk, megerősítsük a vallási öntudatot és hazafiságot, hogy az evangéliumi testvéri szeretettel fűzzük össze kaszinónk tagjait és megadjuk nekik e szerény falak között azt a szellemi táplálékot és azt a testi kényelmet, a melylyel minden nagy igényű embernek meg kell elégednie a mai nagyon nehéz megélhetési viszonyok között. Ez volt az én programom a multban, az lesz a jövőben is.

A gyűlés bezárása előtt Szarukán Zoltán fejezte ki az elnöknek a közgyűlés köszönetét a tapintatos és sikeres vezetésért.

Heti levél.

Az anyaság védelme.

— Irta: **Bodnár Gáspár.** —

Néhány héttel ezelőtt *külföldi vendége* volt — a fővárosnak. Egy szép, barna ruhás *francia nő*. Bevallott feminista. És anya ...

A nő, ha szép és okosságában is nő marad — kétszeresen szép. De ha megszűnik nőnek lenni, *szörny*.

Hol tarthatnak már a francia feministák, mikor az ilyen művész (már t. i. a beszéd művészetét értem) nem találja jól magát *otthon*, a francia földön, *mint közkatona*. Nem lel elég *szereplési tért*, hogy vezérlő vágyait, apostolkodó szellemét kielégíttesse. Mert bizonyára már a francia nők közt vannak nagyobb művészek, — akik jobban tudják elrabolni a nő szívét... az anyaság megszentelt, fenséges eszméjétől.

Eljön tehát ide a *magyar földre*. Itt Czézár akar lenni. Ott közkatona maradna. Ide jön a mi asszonyaink közzé. Itt még más világ járja. A magyar asszonyok ügyesen, gyorsan tudnak beszélni... amíg gyermekekről, ruháról, eselédéről van szó. De dadognak, remegnek, mást mondanak, amit mondani szándékoznak... ha valami komolyabb, pláne tudományosabb kérdéshez akarnak hozzászólni.

Tessék hallgatni őt! Hogy adja elő gondolatkincesit? Milyen bátran. Mily könnyedséggel stilizál! És hol tart? *Politikai jogok?* Elesévelt, unalmas téma. Neki több kell; nagyobb, hatalmasabb téma...

Az anyaság!

Hát, anyaság! *Merő illúzió*. Kopott felolvasások, előadások... Miféle felvilágosodás, ahol a magyar libácskák szerelmet, anyaságot kérnek a tiszta, mocsoktalan tűzhelyeken.

El az anyasággal! Árt, lealáz. Rabigába hajt. A fájdalom tengerébe fulaszt. Asszonyi igazságtalanság. És így tovább...

* * *

Régen tudja a világ, hogy a francia nő szelleme élénk, szikrázó. Társalgása is biztos — írja Szemere.

De éppen ebben van veszedelme is... Mert könnyen szélsőségekre esábitható... Maga esábitható lévén, könnyen elcsábithatja a nemzetek asszonyait is...

A magyar nőről pedig szintén régen mondja a világ, hogy szives, vendégszerető, melyet Isten csak a magyar földön teremtetett...

Ezt a vendégszeretetet tette próbára *Mme Nelly Roussel* témája. Ott kért szállást, ott kapott szabad szót, mely országban csak nem rég is — mint *Jókai* Erdély Aranykorában írja — a nők még a rokon-esóktól is elpirulnak. Hol az anyaság fogalmát az eldurvult lelkek is félve tisztelték, hol csak — mint még nem rég hirdették éppen abban a szép, de beteg fővárosban:

— *Bünnében sem szabad ellaposni — az anyát!*

Bezzeg *New-Yorkban* másképp bántak el a — *feminista* Bowmann asszonnyal. Ez zászlóval kezében és nyílt utcán hirdette a feminista ígéket.

Megkapta a magáét. Az uteza népe elbánt vele.

— Menjen haza *főzni!*

— Mit csinálnak otthon — a *gyermekei?*

— Menjen haza, otthon prédikáljon.

Ily gúnyos megjegyzések záporából alig bírta a rendőr — elbujtatni a nép haragja elől. —

* * *

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Dus választék színes, krém és fekete szövetekből. Angol zsephírek, batistok, szatínok, színes és kékfestő voilekben. Vászons- és kanavászokban gyári raktár. Női- és férfi-fehérműek, ing, gallér, készelő, nyakkendő, harisnya és sok más cikkben. Férfi és női fehérneműek megrendelés után jutányos árban. Minták vidékre bérmentve küldetnek. Olcsó árak. Gyors és pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Meg kell adni, hogy a magyar sajtó, talán egy-két kivétellel — szokatlanul nyíltan és kemény ítélettel védte meg — az anyaságot nálunk. Talán megrezdült bennük az édes anyának emlékezete. Az a hur, mely még akkor is szól, mikor a szívből minden más, nemesebb érzésnek hurja régen elszakadt és elnémult.

Talán olyan édes anyáknak karjai közt nőtt fel még e nemzedék, kiknek csókját, ihletét, könyeit a hálátlanság dere nem tudta lefagyasztani.

Az alaphang, melyet a francia nő előadásából, merész kísérletéből és burkolatlan frivolságából kiéreztek . . . fényesen igazolta azt a véleményt, amit eddig csak sejtvé, a sorok közzé bujtatva hangoztattak:

— Az igazság pedig az, hogy Franciaország műveltsége tulérett virág, melybe sok-sok mérgező anyag került. Azért hulladoznak szirmai, azért bágyadt, azért boldogtalan.

Ahol az anyaság szent és magas eszméjét a sárban, a mocokban hurezolgatják már; ahol az anyaság szent fáját, eddig érinthetetlen, gyönyörűséges leveleit, virágait maguk a megdurvult női kezek tépdelik: ott a reménytelenség karjaiban vannak. Bűnök olyan, mint a gyermeké, ki édes anyjának szelid, kedves arcát üti és mosolygó édes anyja szeméibe — kőp. A francia nők bizonyítják be, hogy hova súlyedhet le a — nő, kit az egyház emelt fel szolgátságából — az anyaság védelme nélkül. — Most már az utolsó mentsvárat bontogatják . . .

* * *

Mert mikor még Franciaország női az egyház védő karjai közt voltak és maradtak . . . az anyaság szent eszméjének magasztalásában világra szóló hangokat hallatott . . . nemzeti költőjük is . . . A francia tüzhelynek, a francia nemzetnek drága kincse volt az anyaság és fogalmában lesz — nagyobb kincs — a gyermek.

Hugó Viktor nem úgy irt ám, mint ahogyan ma Mme Nelly Roussel beszél: Halljuk csak:

Óh szép a gyermek! Ez ajk, mely mindig nevet.
Ez édes jó hiszem, e könyvek, melyeket
Egy percz hoz és letöröl.
Édes ámulatban csapong körül szemem,
Egész világ előtt kitérve szelleme,
S ajka csóknak örül.

Óh Uram, őrizd meg engem s anyéimet,
Sőt ellenségemet is, ki káromra nevet:
Ne lássunk sohasem
Méhék nélkül köpüt, virágtalan nyarat,
Üres fészket, gyümölcs nélkül kosárt
S házat — gyermektelent.

(Hugó V. Mikor a gyermek jó. Ford. Szász K.)

A francia asszony — igenis — büszke volt anyaságára mindig, gyermekei voltak az ő kincsük, hatalmuk, mellyel lefegyverezték a nagy, büszke és öntelt Napoleont is.

— Bannierné — olvasom, gazdag bankár felesége egyszer találkozott valami fényes társaságban Napoleonnal. A császár csipős czélzással fordul az asszony felé:

— Ugy-e asszonyom, úgy van, amiként hallom, önök dúsgazdagok?

Az asszony, aki tudta, hogy Napoleon-

nak nincs gyermeke . . . erősen a szemek közé nézett a császárnak és így felelt:

— Felség! Ugy van, én nagyon gazdag vagyok, mert hét fiát szültem Franciaországnak.

* * *

De hát mit avatkozunk mi bele Franciaország ügyeibe? Még lármá támadhat — szerény soraink nyomában. Merényletnek fogják felfujni.

Nem is avatkozánk világért sem — a francia nő-világ dolgaiba sem.

Ha otthon maradnának. Szellemességükkel, szépségükkel, beszélő művészetükkel . . . kivágott reform-ruhájukkal egyetemben.

Ha úgy tennének, mint az anya szokott tenni. Hogy akkor legboldogabb, ha gyermekét láthatja első sorban . . . ő pedig mögéje rejtőzhetik és mégis kormányozza.

De mikor nemesak tüzhelyét, de hazáját is elhagyja . . . hogy itt magyar földön hintse szét a francia kultusz mérgező virágainak himporát . . . akkor jogunk van . . . azt kiáltani:

— Ne nyulj ám sem mérgező szájjal, sem démoni kezeiddel . . . a magyar nő legszentebb anyaságához!

Gazdasági és háztartási eszközök mintái az elemi népiskolákban.

A községi és hitfelekezeti tanítók illetményei és jogviszonyairól szóló 1907. évi 27. t.-cz. végrehajtása tárgyában 76000—1907. szám alatt kiadott *Utatis* felsorolja azon föltételeket, melyek mellett az államszegély a tanítói fizetések kiegészítéséhez és a korpótlékok fedezésére igénybe vehetők. Ilyen föltétel az iskolának törvényszerű fölszerelése. (15-ik §.)

Az *Utatis* részletesen sorolja föl azon taneszközöket és butorokat, melyek nélkül valamely iskola törvényszerűen fölszerelnek nem tekinthető. Nehogy azonban ezen taneszközök egyszerre való beszerzése az iskolafentartókat érzékenyen terhelje meg, az *Utatis* a jegyzőket két részre osztja.

Az I. részben azon taneszközök vannak fölvéve, melyek az 1907. évi 27. t.-cz. életbe léptétől, tehát 1907. évi július hó 1-étől kezdve 1910. évi szeptember hó 30-ig okvetlen beszerzendők.

A II. rész a nélkülözhetetlen taneszközök második csoportját foglalja magában, melyek beszerzése további 3 év alatt eszközölhető.

A 2, 3, 4, 5 és 6 tantermes elemi népiskolák részére az I. rész 5. pontja alatt vannak fölvéve a *gazdasági és háztartási eszközök mintái*, melyek az I. és II. osztályban a lakóhelyi ismeretek tanításánál, — a többi osztályban megfelelő alkalommal történő szemléltetésnél és a rajzolásnál használandók.

Ezen gazdasági és háztartási eszközök mintáiból egy 42 darabból álló gyűjteményt árusít a *Szent István-Társulat könyvkiadóhivatala*, melyet gondosan esomagolva, faládában, bérmentve küld 50 koronáért.

A helybeli róm. kath. püspöki fiu-népiskola igazgatósága, hogy a korpótlék-kiegészítés fedezésére szükséges államsegély ké-

relmezhető legyen, *Hehelein* Károly praelátus-kanonok, iskolaszéki elnök kegyes adományából, még a tanév elején megrendelte ezen gyűjteményt.

A Szent István-Társulat könyvkiadóhivatala a napokban küldte meg a 42 darabból álló hasznos gyűjteményt, amely a következőkből áll:

I. csoport. *Gazdasági eszközök mintái*: eke, taliga, borona, henger, kendertörő, gereben, szekér, talicska, trágacs, kézi hordozó, kézi cséplő, kasza, tarló, villa, gereblye, ásó, kapa, csákány, putton.

II. csoport: *Háztartási eszközök mintái*: vajkészítő, sulykoló, tőke, fűrés, fejsze, gyalu, kalapács, véső, harapó-fogó, lapát, szénvonó, kulacs, létra.

III. csoport. *Vegyes szemléltetési eszközök*: puska, kard, ij, kürt, hajó, tutaj, tör, bárd, fokos, alabárd.

A miniatűr alakban előállított szemléltetési eszközök nagyobb részben sikerrel használhatók fel a tanítás folyamán, de van a gyűjteményben több tárgy, minők: az eke, borona, henger, vajkészítő, putton, melyeknek kivitele nem elég szerencsés, tehát javítást igényel.

Megemlítjük még, hogy ha a tanítóképzőkben a növendékek szakszerű kiképzést fognak nyerni a kézimunkából is, s ha a már alkalmazásban levő tanítók részt vehetnek valamely kézimunka-tanfolyamon, akkor a fölsorolt tárgyakat, sőt a hiányzókat is, igen könnyen és a mi fő, csekély költséggel elkészítheti maga az illető iskola tanítója is.

H I R E K.

Lapunk jelen száma a tegnapi eső ünnep miatt a rendes időnél egy nappal később jelent meg.

Személyi hir. Ó Méltósága a püspök ur Lussingrandeből a mult szerdán teljesen jó egészségben érkezett haza.

Igazgatók értekezlete. A miniszter utasítása folytán a többi főigazgatókhoz hasonlóan a kassai tanterület főigazgatója is értekezletre hívta össze a középiskolák igazgatóit, hogy megbeszéljék azon kérdéseket, melyek a tanítás és nevelés szellemének irányítói koll, hogy legyenek. Az értekezlet a mult kedden és szerdán tartatott meg Kassán. A helybeli kir. kath. főgimn. részéről *Ratkovszki* Pál, a ref. főgimn. részéről *Bakcsy* Gergely igazgató volt jelen.

Hymen. *Szuhányi* László fehérgyarmati szolgabíró szombaton esküdött örök hűséget *János* János ny. m. kir. erdőtanácsos leányának, *Margit* kisasszonynak. — *Pajkossy* Jenő munkácségyházmegyei pályavégzett papnövendék a napokban vezette ol-tárhoz *Gregorovics* Kálmán nagyecsongovai lelkész leányát, *Eugeniát*. — *Füzesséry* Géza beregszászi ügyvéd jegyet váltott *Szabó* Albert kir. tanácsos, a beregszászi hitelintézet vezérigazgatójának leányával, *Mariska* kisasszonnyal. — *Grabovszki* Béla ungvári m. kir. esendőrőhadnagy jegyet váltott *Kolozsváron* esobi *Pogány* Jenő máv. főmérnök leányával, *Iren* kisasszonnyal. — *Jászberényi* és rendesi *Bárany* Béla színérváraljai lakos

GLÓZER JÁNOS CIPÉSZ

Szatmár, Rákóczi-utca 26.

Az 1896-iki milleniumi, az 1900-iki időleges kiállításon, az 1903-iki debreceni cipészkiállításon kitüntette.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy a helyben 15 év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő CIPÉSZ ÜZLETETEMET folyó évi február hó 1-től kezdve Rákóczi-utca 26. szám alá, Fogarassy Sándor mérnök ur házába helyeztem át. Midőn ezt t. Cimed szíves tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok becses figyelmét felhívni arra, hogy cipész üzletemet ezuttal CIPÉSZ SZALONNÁ alakítottam át. Nem mulasztatom el eddigi szíves pártfogásáért köszönetemet nyilatend, hogy nagybecsű megrendelímnek legjobb minőségű anyagból készült csinos, könnyű cipőkkel és eszímákkal szolgáljak.

jegyet váltott Buday Józsefné, előbb özv. pávai Vajna Lászlóné leányával, Margit kisasszonnyal Debreezenben.

Képesített tanárok. *Ander* Antal, *Katona* Ferencz és *Ivicskó* Lajos kir. kath. főgimn. tanárok a budapesti tudományegyetem tanári oklevelet nyertek.

Egyházmegyei hír. *Török* Lajos lelkész a csapi plébániai javadalomra investitúrát nyert, melynek alapján beiktatható. Ő a parochia rangjára emelt csapi helyi káplánság első plébánosa.

Gyászír. Dr. *Schönherr* Gyula a magyar nemzeti muzeum igazgatójára, a magyar tudományos akadémia I. tagja, egyetemi magántanár, több tudományos társulat bizottsági tagja, a nagybányai muzeum-egyesület elnöke stb. életének 44-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 24-én d. u. 6 órakor Nagybányán elhunyt. Hült tetemeit ma d. u. 5 órakor helyezik örök nyugalomra.

Iskolalátogatás. *Szabó* Sándor Máramarosvármegye alispánja, a Vaskoronarend lovagja f. hó 18-án meglátogatta a rómszász kinestári róm. kath. iskolákat. Osztályról-osztályra menve, legnagyobb elismérésnek adott kifejezést, — a tanítói oklevéllel is rendelkező alispán, — az itt tapasztaltak felett s hogy látogatása maradandó nyomot is hagyjon 10 koronát adott át Deák József kinestári r. k. első tanítónak, hogy ez összeg jó és szorgalmas tanulók között, alkalmissal osztassék szét.

Gyászír. *Szuhányi* Ödön volt orsz. képviselő, nagybirtokos, megyebizottsági tag e hó 19-én hajnalban 64 éves korában meghalt. Vármegyénk egyik legtekintélyesebb és nagykiterjedésű családjának volt ivadéka. Halála széles körben keltett mély részvétet. A temetés, melyet *Hehelein* Károly praelátus kanonok végzett, e hó 20-án volt. Nagyszámú közönség kísérte utolsó útjára. — *Baudisz* Erzsike, néhai *Baudisz* József 48-as honvéd alezredes, később szatmármegyei kir. adófelügyelő leánya, hosszas betegeskedés után tüdővészben Nagykárolyban elhalt. Halála veszteség nemcsak a mélyen sujtott családra, de a társadalomra is, melynek agilis, igen tevékenyen működő tagja volt. Az elhunytban *Baudisz* Jenő ügyvéd testvérét gyászolja. Temetése nagy részvét mellett ment végbe e hó 21-én Nagykárolyban. — *Papp* Kálmán volt színérváraljai főszolgabíró, később várnagy, legutóbb határrendőrségi kapitány elhalt e hó 17-én Borhidon. — *Megyeri* Pál földbirtokos, 48-as honvédhadnagy 86 éves korában e hó 19-én Nagytárnán elhalt. — *Nónai* Viktor, a beregmegyei ármentesítő társulat ellenőre 61 éves korában Beregszászban elhalt. — *Horovics* Samu munkácsi állami iskolai tanító e hó 18-án előadás közben a tanteremben hirtelen összeesett és azonnal meghalt. Szívszélütés ölte meg. — *Glatz* Sámuel, Schönborn uradalomnak nyug. gazdasági felügyelője Orosvágyon hirtelen elhalt.

A munkácsi megyéből. *Firczák* Gyula munkácsi püspök az amerikai gk. püspök kérelmére megengedte, hogy *Saba* Viktor esepői gk. lelkész Amerikába távozhassék. Már el is utazott családostól együtt. Csepébe a püspök *Seregély* Gusztáv karászi lelkészt nevezte ki, *Melles* Géza püspöki iktatót pedig az ungvári gk. tanítóképzőintézet hitoktatójának és az ungvári gk. papárvaélynévelőintézet lelkiigazgatójának nevezte ki.

Színházi hír. Vidor József a helybeli szintársulat jeles képzettségű s törekvő tagja e hó 26-án, esütörtökön, veszi jutalomjátékát

Edmond Rostánd romantikus színművében „Cyrano de Bergerac“-ban. Vidor megérdemli, hogy jutalomjátéka anyagilag is fényesen sikerüljön, — miért is ajánljuk a szorgalmas színészt a közönség szíves pártfogásába.

Gyermeknapok. Az országos gyermekvédő liga Szatmáron, április 2-ik és 3-ik napjain gyermeknapot tart. A liga felkéri a nagyközönséget, hogy vásároljon azon cégeknek, amelyek a gyermeknapot megtartják és ezzel az elhagyott gyermekek megmentésének nememes ügyét szolgálják. Lesz továbbá az iskolákban és a társadalomban pénzgyűjtés; szóval úgy a hivatalos város, mint a magánjótékonyok ki fogja venni a részét a gyermeknapokból. A gyermeknapok ügyében a városházán dr. *Vajay* Károly polgármester elnöklésével ülés volt, melyen az 50 tagú gyűjtő és rendező bizottság elnökeiül megválasztották *Uray* Gézát és nejét *Kiss* Izabella urnót, jegyzőül pedig *Demkő* Sándor közgyámot. A jelzett napokon városunk valamennyi iskolájában és a Deák-téren nőegyesületi hölgyek bevonásával nyilvános gyűjtés és sétahangverseny lesz.

Adomány a keresztény szociálistáknak. A beregszászi keresztény szociálisták febr. 23-án és március 3-án tartott műkedvelő előadásuk bevételeivel a márc. 15-iki közgyűlésen számoltak el. Ezen alkalommal és a Heti Szemle útján is a leghálásabb köszönetüket nyilvánítják méltóságos *Boromissza* Tibor püspök urnak és *Kádár* Ambrus dr. püspöki helynök ur ömeltóságának azért a kegyességökért, hogy 10-10 koronát adományoztak az egyesület részére.

Krémer szinigazgató. Az erdélyrészi szinikerület elnökének, gróf *Vass* Bélának felajánlására *Krémer* Sándor, szintársulatunk volt igazgatója a szingazgatói állást elfogadta a nevezett kerületben, melyhez Beszterce, Deés, Marosvásárhely, Torda és Zilah tartozik.

Kézimunka kiállítás. A Szatmárvármegyei Lőrántffy Zsuzsánna egyesület 1908. ápr. 11—16-ig női kézimunka és háziipari kiállítást és vásárt rendez Szatmáron, a Pannonia szálló nagytermében. Kiállítható mindennemű női kézimunka és háziipari cikk, nevezetesen szöttek (ruhaszövetek, vászonneműek, függönyök, terítők, szőnyegek stb.), hímzések (régie és modern munkák), csipkék és diszmunkák, továbbá kötött és vesszőből, szalmából, gyékényből, hárshból, forgácsból stb., fonott háziipari készítmények, népies és modern iparművészeti rajzok, festések égetett, vésett, faragott munkák, valamint tervek és minták. A kiállítók szándékukat és a kiállítandó tárgyak mennyiségét és neveit folyó évi ápril. 5-ig bejelenteni, a tárgyakat pedig ápril. 8-ig „Háziipar Kiállítás Szatmár, Pannónia“ címre beküldeni szíveskedjenek. Kiállításra alkalmatlan tárgyak visszautasíthatók. A legkiválóbb munkák jutalomdíjjal és elismerő oklevéllel tüntetnek ki. Minden tudakozódás, bejelentés és reklamáció az egyesület titkárához: dr. Vajna Géza ügyvédhez (Szatmár, Kölesey-u. 9. sz.) intézendő.

Gyöngyösi emléktáblája. *Gyöngyösi* Istvánnak, a XVII. század nagynevű költőjének szülőházát emléktáblával jelöli meg a Gyöngyösi Irodalmi Társaság. Az ünnepség, melynek keretében a leleplezés végbe megy, május 31-én lesz. Az Irodalmi Társaság meghívja az Akadémiát, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaságokat, a Történelmi Társulatot, a szomszédos vármegyék irodalmi köreit a költő leszármazottjait és Gömörmegyét, melynek

Gyöngyösi táblalabirája, követe és alispánja volt. Az emléktáblát Radvanc község készíteti. Radváncon született ugyanis Gyöngyösi István.

Jótékony adomány. Lessenyey Ferencz dr. praelátus-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő a róm. kath. püspöki fiu-népiskola részére jutalom könyvek beszerzésére 50 koronát; jó viseletű és szorgalmas tanulók megjutalmazására 5 drb. 10 koronás aranyat, összesen 100 koronát kegyeskedett adományozni.

Március 15. Nagysomkuton. Nagysomkut hazafias közönsége méltó módon ünnepelte meg a szabadság hajnalának 60 éves évfordulóját. A róm. kath. templomban tartott ünnepélyes szent misén részt vett a kir. járásbíró, járási szolgabíró, m. kir. adóhivatal, állami iskola s dr. Péchy Péter járási szolgabíró felhívására a járás összes jegyzői is. Veszprémy Sándor r. kath. plébános hazafias tartalmú szent beszédet mondott s jeles szónoklata ez alkalommal is fénypontját képezte a magyar nemzeti érzés megnyilatkozásának, Szatmármegye e nemzetiségi vidékén. — Este a Polgári Olvasókör tartott sikerült hazafias ünnepséget.

Elítélt rágalmazók. A budapesti kir. törvényszék f. hó 14-ikén Perchy Sándor nyug. m. kir. honvédszázados felsőbányai lakost és Teleki Győző diósadi postamestert a Farkas Jenő felsőbányai polgármester és tisztviselő társai ellen elkövetett rágalmazás miatt büntetésnek mondotta ki s nevezetteket külön-külön 40 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. Elítéltek az ítélet ellen felebezést jelentettek be, de a kir. ügyész is fellebbezett a büntetés súlyosbitása iránt.

A gazdák nem ülnek fel. Ez irigy konkurrenzia úgy látszik semmitől sem riad vissza, csak hogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a *Mauthner* Ödön udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábavaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek se fel nem ültetik, se attól többé el nem tántoríthatják: lévén egyedül hívatottak arra, hogy véleményt formáljanak. És mert e vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrenzia elég vak és vakmerő, hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a delikvens ítélkezhetne a bíró fölött: Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrenzia ily féktelen elfajulása ellen a földművelési miniszter a legstírgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

Husvétii kirándulás Rómába. Budapestről és a közbeeső állomásokról április 10-én rendkívül érdekes és szórakoztató társasutazás indul Fiume, Abbazia, Velence és Florenz megtekintésével Rómába, hol a kiránduló társaságnak a legszebb husvétii ünnepségekben lesz része. Az utazás 13 nap alatt 375 korona összköltséggel megtehető, melyben a gyorsvonat, hajó, kocsik, elsőrendű szálloda és ellátás, sőt a borraivalók is befoglaltatnak. Prospectust ingyen küld az érdeklődőknek a Hungaria Germania utazási iroda Budapest, IV. Régiposta-uteza 1.

Eladó lucfenyők. (*Picea excelsa*) 150—350 centiméter magasságig. Többször átültetve. Biztos megeredés. Ültetésre legalkalmasabb idő *április*. Darabja 150—500 fillérig. Árjegyzőket másfajú fenyőkről, thujákról és gyümölcsfákról bérmentve küld *Iringi* kertészet, posta, Portelek Szatmármegye.

Az adóreform. A pénzügyminisztériumban a kereskedelmi és ipari szervezetek tekintélyes képviselőinek bevonásával bizalmas értekezletek folynak az adóreformjavaslatok módosítása tárgyában. Már több ily bizalmas értekezlet volt, amelyek során az adóreformjavaslat számos lényeges rendelkezésén mélyreható változások történtek. Beavatottak szerint a javaslat legfeljebb csak három év múlva, 1911-ben emelkedhetik törvényerőre.

A nagygyakorlatok. Hét évi szünet után az idén a nagy hadgyakorlatok ismét Magyarországon lesznek a király jelenlétében. Az utolsó magyarországi hadgyakorlatok, melyeken a király is részt vett, 1901-ben voltak Dél-Magyarországon és Veszprémben. Az idei gyakorlatok Nyugat-Magyarországon lesznek. A gyakorlatban résztvevő csapatokból két egymás ellen működő sereget alakítanak. A két sereg parancsnokának egyébként teljesen szabad kezük lesz és csakis arra kell ügyelniük, hogy a gyakorlatoknak lehetőleg komoly legyen a jellegük. A hadgyakorlatokban részt vesznek: a 4. (budapesti), az 5. (pozsonyi), a 13. (zágrábi) hadtest és megfelelő számú honvédseregcsapatok.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerési cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám. Sürgönyezim: **Fábiáné.** Telefon-szám: **148.** Ajánl menyasszonyi, bál és névnapi csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszítvényeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutányos árban.

Csak 3 frt 60 kr. Kazinczy-utca 16. szám alatt 3 kilós posta es. jó kuba-kávé. Megrendelhető utánvétellel bérmentve Néhma kávékereskedőnél Szatmár.

Színház.

Két premiér is volt az elmúlt héten színházunkban. Az egyiket szerdán, a másikat szombaton mutatta be a színtársulat. Az egész heti műsor is válogatott volt; megis látszott a színházon, melyet majdnem minden előadás alkalmával megtöltött a közönség. Jutalomjátékban is volt részünk csütörtökön. Takács Mariska a társulat oszlopos tagja vette jutalomjátékát Jókai „Aranyember“-ében. Ismételten kérjük az igazgatót, hogy ezentul már 8 órakor kezdesse az előadásokat: heti referádánk itt következik.

Kedd (márcz. 17.) „Lilit“ adták 3 felvonásban.

Szerda (márcz. 18.) Részletes tudósítás a tárcza rovatában.

Csütörtök (márcz. 19.) Takács Mariskának jutalomjátékát az „Aranyember“-t adták. A ház zsufolásig megtelt. És egész estén át ünnepelte kedvenc művésznőjét. Elhalmozták öt virággal és virágoknál is ékebben szóló peesétes levelekkel. Az aránylag rövid szerepben a művésznő tudásának legjavát

adta. A darab többi szereplői is minden tehetségükkel igyekeztek, hogy méltó partnerei lehessenek az ünnepeltek. Csak Iház és Gyenis voltak kissé gyengék az ő erejüket felülmúló szerepeikben.

Péntek (márcz. 20.) Zónaelőadásban a „Peleskei nótárius“ telt házat hozott össze **Balácsi Sándor** játszotta a czimszerepet. Igen, gyengén alakította Zajtait, nem volt a játékban semmi szín, élet. A legjobb alkalmakat szalasztotta el, mikor Zajtai szellemes megjegyzéseivel, mókáival sok derültséget okoz. A többi szereplők is kedvetlenül, színtelenül játszottak.

Szombat (márcz. 21.) „Vetélytárs“ ujdonság. Egy szerencsétlen és boldogtalan házasság egész izgatott jeleneteivel vonult el szemeink előtt a „Vetélytárs“ című 4 felvonásos színműben. A fiatal zseniális szobrász hűtlensége, feleségének odaadó, hű szerelme és e két ellentétes érzés következményei igen szép kifejezésre jutnak a darabban. Az első felvonás unalmas, nem sokat ígér, de a többi annál inkább felel meg várakozásunknak. A szép darab befejezése is jó, van benne természetes, költői igazság. Kár, hogy a darab előadása nem volt jobb, simább, gördülékenyebb. **Vidor** játszotta (Brizeux André) szobrászt. Szerepéből tanulmányt csinált. Igen jól oldotta meg feladatát különösen a II. felvonás utolsó jelenetében, erős, fokozódó drámai tehetségének szép jelét adta. A hűtlen, de később bűnbánólag megtért szobrászt hűen természetesen mutatta be. **Verő Janka** (Jane) semmivel sem maradt hátra partnerénél. A szenvedélyesen szerető hitves, a megcsalt feleség rettenetes szenvedéseit, mély bánatait kiváló tökéletességgel interpretálta. Meglátszott rajta, hogy szerepét ő is áttanulmányozta s gondosan őrizkedett minden tulhajtástól. A közönség szíves tapsal jutalmazta Verőt. **Takács Mariska** (Simone) a csábító vetélytársat játszotta a nála megszokott precizitással. Hanghordozása, érzelmi kifejezése a rendes mederben maradtak. **Balácsi Sándor** megszokott döcögése, recsegése nagyban segítette a darab gyenge előadását.

Vasárnap (márcz. 22.) d. u. „Suhancz“ zóna előadással, este „Gül-Baba“ rendes helyárrakkal. Az utóbbiban **Komáromi G.** (Gábor diák) **Rátkai** (Gül-Baba), **Tihanyi** (Mujkó) **Győri** (Zülfikár) szerepekben teljesen kiérdemelték a publikum elismerését. A rendezés jó volt, a díszletek szépek. A III. felvonást megkellett rövidíteni, mert **Pataki Vilma** rosszul lett, s így nélküle ment le a darab.

Hétfő (márcz. 23.) Ismét „Bőregér“ zónában.

Kedd (márcz. 24.) „Varázs keringő“-t adták 3 felvonásban immár 9. szer.

Heti műsor:

Csütörtökön „Cyrano de Bergerac“ világhírű színmű Rostandtól, **Vidor József** jutalomjátéka.

Pénteken „Koldus gróf“ operette.

Szombaton „Ördög“ színmű, **Zilahy Gyula** a debreczeni színház igazgatójának vendégszereplése. (M—n.)

Gazdasszony

35—40 év körüli, ki a házvezetésben kitűnő jártassággal bír, továbbá a külső gazdaságban is jártas, alkalmazást keres. — Czim a kiadóhivatalban.

IRODALOM.

Vissza a gyakori szent áldozáshoz.

Irta: **Reviczky Aladár** lazarista atya. Szerző munkáját a művelt közönségnek ajánlja, nem mintha az egyszerű ember is nem érthetné és élvezhetné e nagy szeretettel és kedvesen megírt művet, hanem bizonytalán azért, mert a művelt közönségünk áll ma legtávolabb attól a krisztusi lélettől, melynek forrása az ol-tárnál fakad, melynek tápláléka az élet kenyere az Ur asztaláról. Rámutat a módra, miként kell a gyakori szent áldozást megkezdenni. Buzdít a szent áldozás apostolkodására. Ajánl jó imakönyveket s e tárgyról szóló füzeteket. Terjedelme 63 oldal. Kapható a „Budapesti Központi Oltáregyesület“-nél 30 fillérért, 100 darab 25 korona. IX. Üllői-ut. 77. Melegen ajánljuk úgy a papság figyelmébe, hogy a legszélesebb körökben terjessze, mint a művelt közönség pártfogásába, hogy ez isteni művet: a gyakori szent áldozást megismerje, megszeresse és terjessze.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Plébános urak figyelmébe!

GYÓNÓ CZÉDULAK

igen csinos kivitelben

- raktáron vannak a -

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“

könyvnyomdában

Szatmár, Iskola-köz 3.

A legalkalmasabb és a legszebb

— husvétii ajándék —

A MEGVÁLTÓ.

Irta: **D^r. BUZA SÁNDOR.**

Negyedik kiadás 27 képpel.

Ára füzve 2.— kor. Kötve 2.40 kor.

Megrendelhető:

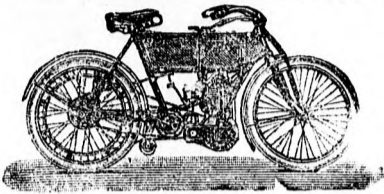
REIZER JÁNOS könyvkereskedésében vagy a **PÁZMÁNY-SAJTÓBAN** Szatmáron.

BORELADÁS.

Tisztelettel tudatom, hogy néhai **Gillyén József** kiváló szatmárhegyi borait megvásároltam és azt 50 literen felül és butelliázva áruba bocsátom. Árak: fehér bor 50 literen felül 52 fillér, literenkint 72 fillér. Vörös bor 50 literen felül 80 fillér, literenkint 1 korona. **Fógel Károly** bor, esemege és déligyümölcs-üzlete Szatmár, Deák-tér (főposta épület). Telefon-szám 154.

Megnyilt a
Hammer Ignátz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi - u. 1.
Schwaroz Albert-féle bolthelyiségben.

Ajánlja világhírű **Puchmotor** és kerékpárokat,
valamint minden rendszerű **varrógépeket**
kényelmes heti vagy havi részletre.

Javitó műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket
szakszerűen és jótállás

mellett eszközöltetek. — Kerékpár alkatrészek,
gummik, szabadonfutók nagy választékban.

Legelő.

Szatmári (Nagyesonkás) kitűnő le-
gelőnkre folyó évre szarvasmarhát
és lovat váltunk be. Legelőbér, őrzés,
bikapénz, kétszeri beoltás és
állandó orvosi felügyeletért darabonként **20 K** fizetendő szeptember
1-én. Vagy pedig 1200 □-öles hold-
danként **18 K**, mely szintén szeptember
1-én esedékes.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.

Telefon szám 16.

Elsőrendű porosz kő- szén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,
vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,

Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.

Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
és máv. állomásnál.

IFJ. **RUBINSZKY** **FERENCZ**
IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE
SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy
uri szoba berendezések, vala-
mint leányszoba berendezések
művészi kivitelben készülnek.
KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendá-
kat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az *elegáns sza-
bás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok
szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben,
Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy
forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint
bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-
biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb
megelégedésére fogok szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat**
gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.20,
— .60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20,
2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb brogéri-
ában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-
plakátok ki vannak függesztve. — Ügyeljünk a
„**TIRGRAM**“ névre. Gyár: **Budapest, IV. ker.,**
Károly-utca 1.

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett
KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS köszörüs-mester
SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

köszörüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köptülyöző gépek, valamint bádogos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház) akí dusan felszerelt **cipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte, és a kinek áruinak csinosság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árusükségletét .. Oesztreicher Tóbiás

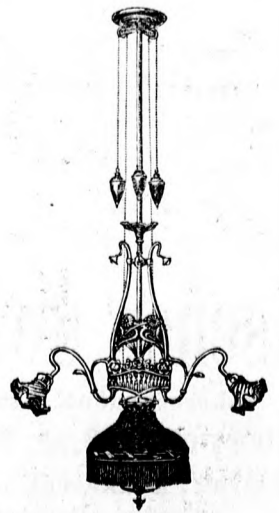
gyári nagy raktárában szerezzé be SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a., és a nagybányai fióküzletében.

Ajándék áruk: Tisztelettel tudatom, hogy a farsangi idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszükem miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—tól feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—tól „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ mosdó „	K 8.—tól „
„ „ teás eszéze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző díszítéssel
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „
Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Csigaszerkezetű díszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék dísz tárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos oszillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos esengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányosárban, pontosan eszközöltetnek. Villamoségő drbjá 60 f. Mindenféle újdonsági villamos égő kapható.

Automobilok és 3 kerékű triciklik.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a tavaszi vásár!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorszerűbbtől a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmű, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Óriási választék francia babákban.

Értesítés.

Fogorvosi műtermem és lakásom május hó 1-től

a Lévai-palota emeletén lesz. (Hám János-utca 12.)

Műtermemben a száj, fogak és állcsontok kóros változásai a legújabb idők technikai vívmányai szerint kezeltetnek. — Kütünőnek ismert fogporom nállam mindig kapható. — Lakásomból két utcai — egymásba nyíló — szobát bére adok. — Értekezhetni jelenlegi lakásomon Rákóczi-utca 24. szám alatt.

Albisi Bakosy Domokos, orvos-fogorvos.

Kütünő fogpor és szájaviz.

Kütünő fogpor és szájaviz.

100.000

lábát tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó

barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS *czipész mesternél*

Szatmáron, Széchenyi-u. 7. (Bölönyi-ház)

a püspöki palotával szemben.

100.000.000 koro-
nát

szándékozunk Magyarorszá-
gon készpénzben elhelyezni.

RÓTH BANKHAZ

BUDAPEST.

Központ: VI. ker., M. kir. Operaház
palotájában.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbir-
tokra és bérházakra 10—75 éves
törlesztésre 3⁰/₀, 3¹/₂⁰/₀, 4⁰/₀, 4¹/₂⁰/₀-os
kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II-od és
III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre
5⁰/₀-al, esetleg 5¹/₂⁰/₀-al.

Személy és tárcza váltóhitelt
iparosok és kereskedők részére,
valamint minden hitelképes egyén-
nek 2¹/₂—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami,
törvényhatósági, községi tisztvi-
selőknek és katonatiszteknek fize-
tési előjegyzésre, kezes és élet-
biztosítás nélkül. Ugyanezeknek
nyugdíjra is. Értékpapírokra, vi-
deki **pénzintézetek** és vállalatok
részvényeire értékük 95⁰/₀-áig
kölcsönt nyújtunk a Magyar-Oszt-
rák Bank kamattába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi
pénzintézet által nyújtott jelzálo-
gos törlesztéses személy- és váltó-
kölcsönt. Miudennemű bel- és kül-
földi értékpapírt napi árfolyamon
veszünk és eladunk.

Megbizásokat a budapesti és kül-
földi tőzsdéken lelkiismeretesen
és pontosan teljesítünk, minden-
kor föltétlen eredménnyel.

Pénzügyi szakba vágó **minden reá-
lis ügyletet**, a legnagyobb pénz-
csoportoknál levő összeköttetése-
inknél fogva legelőnyösebben bo-
nyolítjuk le.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek
szakszerű **felvilágosítást**. (Vá-
laszbélyeg mindenkor mellék-
lendő.)

Bankhelyiségeink Budapesten:

**Ó-utca 15. sz. és Lázár-utca
16. sz. alatt vannak.**

Uj üzlet! Uj üzlet!

20⁰/₀-ot

megtakarít, ha az ujonnan megnyilt

Steinmetz Baruch Fiai

rőfös és divatáru kereskedők

SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti

üzletében vásárol, ahol minden e szakba
vágó czikkek, meglepő olcsó árakban
.. árusítatnak.

Szives meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel

STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMÁR,

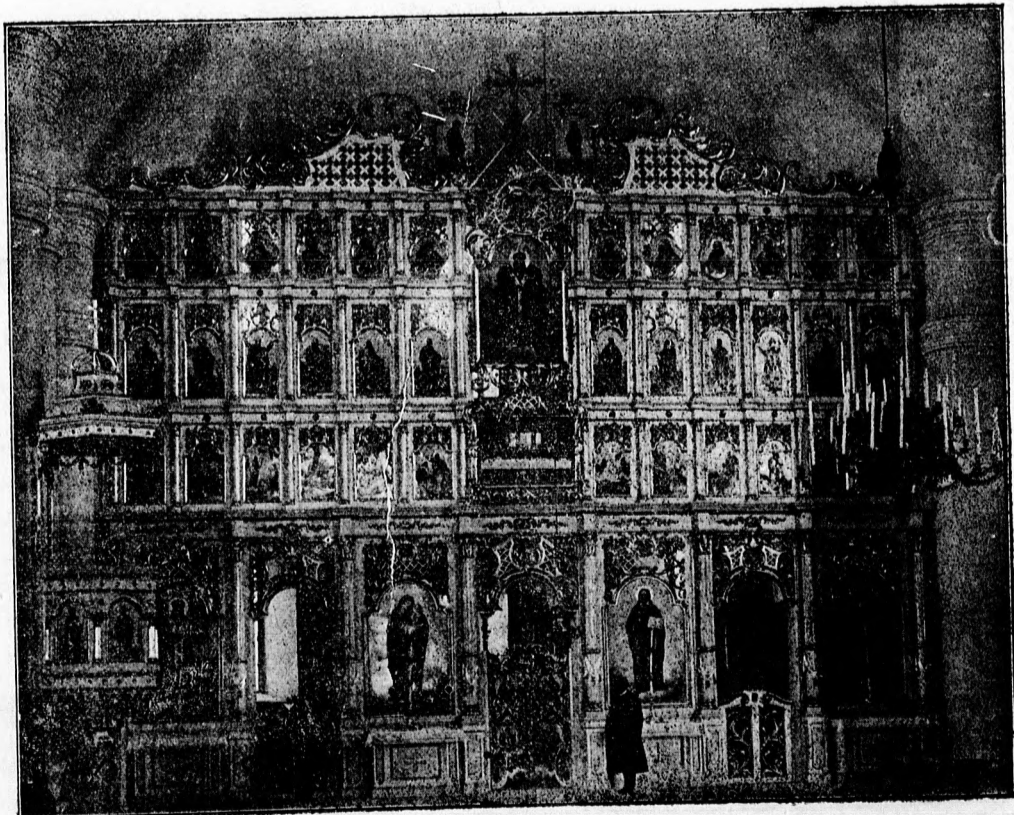
Kazinczy-utca 4. szám.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, BÁTHORY-UTCZA 18. SZÁM.

Elvállalom új oltárok, szószékek, szent sírok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítek. Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködése mellett állítom elő. Műtermemben kész templom- és szobadíszek vannak raktáron. Továbbá e helyen is felhívom a főtisztelendő urak szives figyelmét a műtermemben készletben levő stáció-dombormű képek megtekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgállok. Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik. Az ügy könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova.

Teljesített munkáimról számos elismerő levél van birtokomban, ugymint ft. Govrik János kerületi esperes, kőkényesdi rk. plébános urtól, ft. Ekkel Lajos rk. lelkész urtól, ft. Damjanovith Viktor gk. esperes-lelkész urtól, ft. Könes László rk. lelkész urtól, ft. Unger Lajos rk. lelkész urtól és ft. Damjanovith Tivadár gk. lelkész urtól, melyeknek szövegét helyszűke miatt nem ismertethetem.

Alagsó- és gőztéglagyár
KONT MANÓ

BEREGSZÁSZ.

Homlokzat-tégla, dísz-tégla, fagon-tégla, ék- és kémény-tégla, cserép-zsindely,

hornyos tetőcserép

alagsó, burkolatlapok gyártása.

Egész homlokzatoknak terv szerint való kivitele.

Teljes tetőfedések eszközlése.

Távirati czím:

Gőztéglagyár, Beregszász.

Nyílt levél

*szegény és gazdag építetőkhez
egyaránt.*

A legkitünőbb tetőfedő-anyag manap

a kétfülű

hornyos tetőcserép

(16692. sz. alatt szabadalmazva),

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elég erős nekie.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász állomáson waggonba rakva 72 korona.

Egy négyszögméter területen 16 darab fekszik.

Egy waggonnak (5200 darab) vasuti szállítási díja Szatmárra 34 korona.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, de a bádog ellenében azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádogtetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádog sokkal drágább — a fekete bádog gyakori festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádogot, mely hirtelen átmelegedik, a cserép felülmúlja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és bádog teljesen ki van szorítva.

A gerincz-cserépnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üveg-cserép bádog-ablak helyébe 2 korona 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen faluban a főtisztelendő urat, tanító, bíró, jegyző urakat, világosítanak föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tüzvésznel a fél falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó

alagsó- és gőztéglagyára, Beregszász.

Szatmáron REITER MÓRITZ kizárólagos képvisellel bír, cserép állandóan raktáron van nála és szívesen szolgál mindennemű felvilágosítással is.

Első osztályu fali géptégla nagyobbára nyersfalazatnak is használható !!